

جلوه‌های فاطمی در دفاع مقدس

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدباقر نادم*

مقدمه

یکی از ابعاد مهم دفاع مقدس ملت ایران در برابر ۸ سال تجاوز ناجوانمردانه رژیم بعث عراق، روح تعبد و بندگی و معنویت خاص رزمندگان است که اگر چه درباره آن مطالب زیادی به میان آمده است، اما آن‌گونه که باید ماهیت و حقیقت آن موشکافی و تبیین نشده است. در این راستا یکی از موارد قابل توجه، انس و الفت رزمندگان با قرآن کریم و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام به‌ویژه حضرت زهرا علیها‌السلام است. حضرت فاطمه زهرا علیها‌السلام، الگویی نمونه و ممتاز در صفات و فضایل اخلاقی برای همه مسلمانان است. تأثیر سیره آن حضرت و چگونگی شهادت‌شان بر ماهیت دفاع مقدس، نیازمند تحلیل و تبیین هر چه بیشتر است. رزمندگان اسلام همواره در جبهه‌های نبرد با یاد حضرت زهرا علیها‌السلام مبارزه کرده، از او کمک طلبیده و با عشق به آن حضرت به شهادت رسیده‌اند.

اگر چه توسل به ائمه اطهار علیهم‌السلام به‌ویژه حضرت زهرا علیها‌السلام، امام حسین علیه‌السلام و امام عصر علیه‌السلام فصل‌های جداگانه‌ای می‌طلبد تا مطالب آن را از عمق خاطرات رزمندگان استخراج کنیم، اما در این مجال حکایت‌های عجیبی از توسل رزمندگان به حضرت زهرا علیها‌السلام و میزان تأثیرپذیری جنگ از سیره آن حضرت به چشم می‌خورد که در ایام فاطمیه و شهادت حضرت زهرا علیها‌السلام شایسته است به قدر بضاعت اندک این نوشتار به گوشه‌هایی از آن پرداخته شود.

۱. حضرت زهرا علیها‌السلام، هویت‌بخش رزمندگان

الگوهای صحیح و ارزشی، سازنده‌اند و افراد را آگاهانه به سوی خود می‌کشانند. پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و اهل بیت طهارت و عصمت علیهم‌السلام، مظاهر کامل اسلام برای پیروان حقیقت هستند. در این

* دانشجوی دکتری عرفان اسلامی و اندیشه مؤسسه امام خمینی رحمته‌الله.

رهگذر، حضرت فاطمه علیها السلام الگویی برجسته است؛ زیرا ائمه علیهم السلام در روش و سلوک خود به آن بانو تاسی می‌کردند و او را سرمشق خود قرار می‌دادند؛ چنانکه حضرت مهدی علیه السلام فرموده است: «وَفِي ابْنِهِ رَسُولِ اللَّهِ لِي أَسْوَهُ حَسَنَهُ»^۱ فاطمه زهرا علیها السلام برای من اسوه والگویی نیکوست». پیروان ائمه علیهم السلام نیز در سلوک فاطمی خود می‌توانند سیره نورانی حضرت صدیقه کبری علیها السلام را به عنوان زیباترین الگو در پرورش شخصیت خود انتخاب نمایند. رزمندگان دفاع مقدس را می‌توان از ممتازترین شاگردان مکتب حضرت فاطمه زهرا علیها السلام دانست که در عرصه‌های گوناگون زندگی، از سیره حضرت زهرا علیها السلام تأثیر پذیرفته بودند. یکی از عاشقان ولایت اهل بیت علیهم السلام که همه زندگی‌اش با عشق و ارادت به حضرت زهرا علیها السلام پیوند خورده بود، شهید سید مجتبی علمدار است که وصیت کرده بود در تشییع پیکرش نام مادرش را ببرند. در فرازی از وصیتنامه این شهید آمده است: «قبل از آنکه پیکر مرا در قبر بگذارید، مداحی داخل قبرم برود و مصیبت جدۀ غریبم فاطمه زهرا علیها السلام را بخواند تا شاید مادر مظلومم در شب اول قبر سری به من بزند»^۲.

۲. حضرت زهرا علیها السلام، آموزگار غیرت و عفت

غیرت و همیت مردان جنگ، الهام گرفته از مکتب حضرت فاطمه زهرا علیها السلام بود؛ به‌گونه‌ای که مردان ما برای دفاع از ناموس و حفظ عفت بانوان، جان خود را نثار کردند تا حجاب بماند. این خصوصیت ممتاز افزون بر تبلور در رفتار و منش شهدا، در دست‌نوشته‌ها، وصایا و توصیه‌های آن‌ها به روشنی تبلور یافته بود؛ چرا که یکی از تأکیدات اغلب شهدا در وصیتنامه‌های‌شان حفظ حجاب در زنان و غیرت در مردان است. شهید سعید زقافی در وصیت‌نامه‌اش به مادرش نوشته است: «مادرم! زمانی که خبر شهادتم را شنیدی، گریه نکن ... زمان تشییع و تدفینم گریه نکن ... زمان خواندن وصیت‌نامه‌ام گریه نکن ... فقط زمانی گریه کن که مردان ما غیرت را فراموش می‌کنند و زنان ما عفت را. وقتی جامعه ما را بی‌غیرتی و بی‌حجابی گرفت، مادرم گریه کن که اسلام در خطر است ...»^۳.

غیرت‌مندی و ناموس‌پرستی رزمندگان فاطمی دفاع مقدس را می‌توان در رفتار از تکاوران ایرانی مستقر در خرمشهر دید، وقتی برای یک جسد عریان، سه شهید می‌دهند:

۱. محمدباقر مجلسی، بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۱۸۰، ح ۹.

۲. گروه فرهنگی شهید ابراهیم هادی، مهر مادر، ص ۱۶۷.

۳. خبرگزاری بسیج، «گریه برای فراموشی غیرت و عفت»، ۱۳۹۷/۱۱/۳۰، کد خبر: ۹۲۱۹۶۲۴.

فردای روزی که دشمن بعثی خرمشهر را گرفت، بعثی‌های بی‌شرافت جسد بی‌جان و عریان یک خانم خرمشهری را برای آزار تکاوران ایرانی به تیرک بلندی بستند و آن طرف کارون مقابل چشم رزمنده‌های ایرانی گذاشتند. رگ غیرت رزمنده‌های دلیر ایرانی به جوش می‌آید و تکاورهای نیروی زمینی ارتش سه شهید می‌دهند تا بلاخره جسد آن خانم را پایین می‌آورند و به خاک می‌سپارند.^۱

۲. حضرت زهرا علیها السلام، دروازه وصال و شهادت

قرآن کریم می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ»^۲ ای اهل ایمان! از خدا پروا کنید و دست‌آویز و وسیله‌ای [از ایمان، عمل صالح و آبروی مقربان درگاهش] برای تقرب به سوی او بجویید و در راه او جهاد کنید تا رستگار شوید». بر پایه این آیه شریفه و با استناد به سخنان اهل بیت علیهم السلام و مفسران و نیز سفارش علما و بزرگان، برای برآورده شدن حاجات شرعی خود باید به ساحت مقدس اهل بیت علیهم السلام به‌ویژه ام‌الائم حضرت زهرا علیها السلام متوسل شویم. رزمندگان اسلام نیز برای حاجت گرفتن، از نزدیک‌ترین راه یعنی توسل استفاده می‌کردند.

یکی از توصیه‌های مهم و فراوان بزرگان دین برای برآورده شدن حاجات، به‌ویژه در ایام فاطمیه و شهادت حضرت زهرا علیها السلام، توسل به بانوی بزرگ اسلام به شکل‌های مختلف از جمله خواندن نماز استغاثه به حضرت زهرا علیها السلام، توسل به ایشان و ... است؛ چنانکه آیت‌الله بهجت رحمته الله می‌فرمود: «هر کسی که گرفتار است و مشکل دارد، چاره‌اش این است که متوسل شود به زهرای مرضیه علیها السلام».^۳

یکی از مهم‌ترین حاجت‌ها و بزرگ‌ترین آرزوهای رزمندگان در ایام دفاع مقدس، نائل آمدن به فیض شهادت بود. آن‌ها شهادت را فوز عظیم و مقامی عالی در پیشگاه معبود می‌دانستند که تنها به اولیای خاص الهی ارزانی می‌شود؛ از این‌رو به واسطه توسل به اهل بیت علیهم السلام آن را از خداوند

۱. خبرگزاری دفاع مقدس، «شهادت سه تکاور برای جسد یک ناموس ایرانی»، ۱۴۰۱/۰۶/۲۸، کد خبر: ۵۴۵۸۱۳
<https://defapress.ir/fa/news/545813>

۲. مانده، ۳۵.

۳. خبرگزاری رسمی حوزه، «فاطمه علیها السلام و فاطمیه در کلام و سیره مراجع تقلید»، ۱۳۹۵/۱۱/۲۳، کد خبر: ۴۰۳۸۷۹

طلب می کردند. شهادت نامه شهید حاج احمد کریمی بر این گفتار گواهی می دهد:

او که هم اکنون در گلزار شهدای علی بن جعفر قم مدفون است، در عملیات کربلای پنج در شلمچه به شهادت رسید. او برای شهید شدن به هر دری زده بود، اما شهادت قسمتش نمی شد. بعد از عملیات کربلای چهار حسابی رفته بود توی هم. شب عملیات کربلای پنج مصادف شده بود با شهادت حضرت فاطمه علیها السلام. حاجی نشسته بود توی سنگر فرماندهی. توی آن اوضاع و احوال که همه در تب و تاب عملیات بودند، سراغ مداح را گرفت. راضی اش کرده بود تا برایش روضه بخواند، روضه حضرت زهرا علیها السلام؛ مداح می خواند و حاجی گریه می کرد: «وقتی که باغ می سوخت صیاد بی مروت/ مرغ شکسته پر را در آشیانه می زد/ گردیده بود قنقذ همدست با مغیره/ او با غلاف شمشیر این تازیانه می زد...». همان شب بی بی شهادتش را امضا کرد، صبح عملیات که آمده بود برای سرکشی خط، خمپاره خورد کنارش. فقط دو تا ساق پاش سالم ماند.^۱

۳. حضرت زهرا علیها السلام، اسم رمز عملیات های بزرگ

یکی از ابعاد ارتباط معنوی رزمندگان با حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، توسل به وجود مبارک آن حضرت است که همواره گره گشای موانع جنگ و مشکلات رزمندگان بود. در دوران هشت سال دفاع مقدس، عملیات های متعددی از سوی رزمندگان ایرانی علیه نیروهای بعثی طراحی و اجرا شد که تعدادی از این عملیات ها به نام مبارک حضرت زهرا علیها السلام به عنوان رمز آغاز عملیات متبرک بودند.

از مجموع عملیات های دفاع مقدس، ۱۲ عملیات با طراحی فرماندهان و مقامات عالی رتبه نظامی، با تاسی به نام مبارک حضرت فاطمه زهرا علیها السلام در مقاطع مهم و سرنوشت ساز جنگ رمز گذاری و اجرا شد.^۲ برای همه کسانی که تاریخ دفاع مقدس را خوانده یا شنیده اند، روشن است که عملیات های کربلای پنج، فتح المبین، بدر و والفجر هشت که همگی با رمز مقدس «یا زهرا علیها السلام» انجام شدند، چه تحولی در سرنوشت جنگ ایجاد کردند و توانستند با تاکتیک های نوین، ماشین جنگی پر قدرت عراق را زمین گیر و از کلاف سر در گم جنگ گره گشایی کنند. در این میان برای نشان دادن عظمت رمز «یا زهرا علیها السلام» و تأثیر آن بر اراده و روحیه شهادت طلبی

۱. محمد خامه یار، ستارگان خاکی، ص ۱۱۲ و ۱۱۳.

۲. عملیات هایی همچون «والفجر ۵ و ۶ و ۷»، «نصر ۵ و ۷»، «کربلای ۶»، «فتح ۷» و «بیت المقدس ۲» نیز با همین رمز مبارک انجام شدند.

رزمندگان، به برکات و دستاوردهای عملیات کربلای پنج به طور اجمالی اشاره می‌شود: موفق نشدن نیروهای ایرانی در عملیات «کربلای ۴»، بحران بزرگی را برای فرماندهان جنگ ایجاد کرده بود و استحکامات «شلمچه» را غیر قابل عبور می‌دانستند؛ اما در این میان فرمانده کل سپاه از شکست در «کربلای ۴» فقط ضعف دشمن در شلمچه را شناسایی کرده بود. به هر صورت عملیات «کربلای ۵» در وضعیت بسیار دشوار طراحی و بلافاصله در ۱۹ دی ماه ۶۵ با رمز مبارک «یا زهرا علیها السلام» و با هدف تصرف شلمچه در ساعت یک بامداد آغاز شد. در این عملیات رزمندگان اسلام با پشتیبانی و حمایت آتشبارهای سنگین از مواضع خود خارج و چون صاعقه بر سر دشمن فرود آمدند. رزمندگان اسلام با عبور از موانع بسیار دشمن، مواضع عراق را از سمت شمال مورد هجوم قرار دادند و تا دوم اسفند ۶۵ به اهداف اصلی خود دست یافتند. در این عملیات بیش از ۹۰۰۰۰ کشته و زخمی از دشمن به جای ماند و ۲۳۸۵ نفر هم به اسارت درآمدند. پیروزی ایران در این منطقه شمارش معکوس پایان جنگ را در پی داشت.^۱

۴. حضرت زهرا علیها السلام، شفای دردهای بی‌درمان

هم‌چنانکه آیات و اسما قرآن کریم به عنوان مظهري از مظاهر اسماء الله (هو الشافی)، شفابخش بیماری‌های روحی و جسمی است؛ نام مبارک پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام نیز شفابخش دردهاست. در میان همه اذکار و اسماء، ذکر «یا فاطمه علیها السلام» یکی از اذکار مؤثر است.

صفحات تقویم جنگ مملو از نمونه‌های متعدد استشفای رزمندگان و مجروحین جنگ به واسطه استمداد از ساحت مقدس اهل بیت علیهم السلام به‌ویژه مادر سادات، حضرت زهرا علیها السلام است. شهید احمد کاظمی، یکی از شفایافتگان به دست باکفایت دختر پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله است. او ارادت عجیبی به حضرت زهرا علیها السلام داشت. در هر پست و مقامی بود، مجلس عزای فاطمیه را برپا، و دردها و مشکلات بزرگی را به برکت ذکر و نام حضرت حل می‌کرد. یکی از هم‌زمانش علت این همه عشق و علاقه حاج احمد را چنین توصیف می‌کند:

او در حین عملیات بیت‌المقدس به سختی مجروح شد و ترکش به سرش خورد. او را به

۱. خبرگزاری ایسنا، «مروری بر چند عملیات متبرک به نام حضرت زهرا علیها السلام»، ۱۳۹۶/۱۲/۱۶، کد خبر: ۷۱۴۵۱.

بیمارستان صحرائی بردیم، اصرار داشت کسی نفهمد زخمی شده که روحیه نیروها خراب نشود. از شدت خونریزی مدتی بی‌هوش بود. یک دفعه از جا پرید و گفت: «بلند شو، باید برویم خط». هر چه اصرار کردیم، بی‌فایده بود. در طی راه از ایشان پرسیدم: «شما بیهوش بودی، چه شد که یک دفعه از جا بلند شدی و...». خیلی آرام گفت: «وقتی توی اتاق خوابیده بودم، یک‌باره دیدم خانم فاطمه زهرا علیها السلام آمدند داخل اتاق. به من فرمودند: چرا خوابیدی؟! گفتیم: سرم مجروح شده، نمی‌توانم ادامه دهم. حضرت زهرا علیها السلام دستی به سر من کشیدند و فرمودند: بلند شو، بلند شو، چیزی نیست، برو به کارهایت برس.^۱

شفا یافتن چشمان سردار شهید محمد اسلامی نسب، یک نمونه دیگر از توسل به حضرت زهرا علیها السلام است. شهید اسلامی نسب علاقه قابل ستایشی به حضرت صدیقه کبری علیها السلام و روضه‌خوانی او داشت و بدین جهت او را سردار زهرایی می‌خواندند.

وی در عملیات‌های مختلفی شرکت کرد. در یکی از عملیات‌ها چشمانش به شدت آسیب دید. بعد از معاینات دقیق و معالجات متعدد در بیمارستان، پزشکان اظهار کردند که بینایی چشمانش را از دست داده و کاری از کسی ساخته نیست. چند روز بعد سردار به بیمارستان بازگشت و با اصرار آنان را راضی کرد تا چشمانش را عمل کنند. گفت: «شما با رمز یا فاطمه‌الزهرا علیها السلام جراحی را شروع کنید بقیه‌اش با ...». بعد از عمل هنگامی که پانسمان چشمانش را باز می‌کردند، برای بسیجی‌ها از مهربانی کسی سخن می‌گفت که بینایی‌اش را مدیون توسل به او می‌دانست.^۲

۵. حضرت زهرا علیها السلام، خاستگاه توسل رزمندگان

یکی از زیباترین اخلاقیات رزمندگان در جبهه‌ها و شاه‌کلید حل مشکلات، روضه و توسل به ساحت نورانی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام بود. در حقیقت علت انس شدید شهدا و رزمندگان به اهل بیت علیهم السلام، همین روضه‌خوانی‌ها بود. آن‌ها به‌گونه‌ای با اشک و روضه مأنوس بودند که عده‌ای از رزمندگان در تعبیر و ادبیات طنزگونه جبهه به «اشکانیان» معروف بودند؛ زیرا تا توسل و روضه‌ای برای معصومین علیهم السلام به‌ویژه حضرت زهرا علیها السلام خوانده می‌شد، به شکل عجیبی شروع به گریه می‌کردند. در وصف خاصیت گره‌گشایی اشک و روضه هنگام موانع و مشکلات همین بس که اطرافیان امام خمینی رحمه الله نقل می‌کنند که هر گاه مشکلات داخلی و

۱. گروه فرهنگی شهید ابراهیم هادی، مهر مادر، ص ۵۷.

۲. همان، ص ۴۷.

خارجی برای مملکت پیش می‌آمد، ایشان می‌فرمودند که یک نفر برایشان روضه حضرت زهرا علیها السلام بخواند.

رزمندگان اسلام نیز در تنگناهای سخت جنگ و در کوران آتش دشمن، تنها راه چاره را در توسل به ساحت قدسی مادر سادات علیهم السلام می‌یافتند و قفل درهای بسته و رمز عبور از راه‌های دشوار را تنها با کلید توسل و اشک باز می‌کردند. در احوالات فرمانده شهید عبدالحسین برونسی نوشته‌اند:

شب عملیات، نزدیک خاکریز عراقی‌ها به میدان مین رسیدند. هر چه می‌گشتند، معبرش را پیدا نمی‌کردند. شهید عبدالحسین برونسی سردرگم بود و چهل، پنجاه متر آن طرف‌تر یک گردان نیرو منتظر دستورش. می‌گفت: «متوسل شدم به حضرت زهرا علیها السلام. دلم شکست. گریه‌ام گرفت. نمی‌دانم چند دقیقه گذشت. بی‌اختیار دستور حمله را صادر کردم. آن شب حتی یک مین هم عمل نکرد. چند روز بعد، سه نفر از بچه‌ها رفتند طرف همان میدان مین. پای یکی از آن‌ها بر اثر انفجار مین قطع شد. میدان پر بود از مین‌های ضدنفر. کلاه‌هایشان را که پرتاب می‌کردند، مین‌ها منفجر می‌شدند»^۱.

در خاطرات سرلشگر خلبان مصطفی اردستانی نیز نوشته‌اند که او ارادت عجیبی به حضرت زهرا علیها السلام داشت. مصطفی در توسل به اهل بیت علیهم السلام به‌ویژه حضرت زهرا علیها السلام، زبانزد دوستانش بود. علت این ارادت از قول شهید به زبان خواهرش این چنین بیان شده است:

در یکی از مأموریت‌های مهم از داخل خاک عراق بر می‌گشتم. یک‌باره جنگنده من مورد حمله قرار گرفت. بال هواپیما شدیداً آسیب دید. کنترل هواپیما از دست من خارج شد. هیچ فرمانی اجرا نمی‌شد. لحظاتی تا سقوط فاصله داشتم. نمی‌دانستم چه کنم. در همان لحظه ناخودآگاه به یاد حضرت زهرا علیها السلام افتادم. متوسل شدم به بانوی دو عالم. یک‌باره احساس کردم شخصی جلوی چشمانم ظاهر شد و گفت: «شما می‌توانید راحت به پروازتان ادامه دهید». ناگهان فرامین هواپیما را کنترل کردم. انگار نه انگار که دقایقی قبل هیچ‌کدام از این‌ها به فرمان من نبود! من تا لحظاتی قبل در حال سقوط بودم، اما حالا... اوج گرفتم. به راحتی به پرواز ادامه دادم، در حالی که هواپیما به شدت آسیب دیده بود! وقتی هواپیما به مسیر خود ادامه داد، اشک توی چشمانم حلقه زد...^۲

۱. سعید عاکف، خاک‌های نرم کوشک، صص ۱۱۲-۱۱۵.

۲. گروه فرهنگی ابراهیم هادی، مهر مادر، ص ۱۵۳.

همچنین هر گاه حمله سنگین دشمن کار رزمنده‌ها را گره می‌زد، توسل شهید الله‌یار جابری به حضرت زهرا علیها السلام بود که گره از کار باز می‌کرد:

گلوله‌های بی‌امان دشمن، امان‌مان را بریده بود و کاری از ما بر نمی‌آمد. الله‌یار جابری گفت: «متوسل شویم به حضرت زهرا علیها السلام تا باران بیاید و عملیات دشمن قطع شود». هنوز یک ربع از توسل‌مان به حضرت نگذشته بود که باران آمد. جابری از خوشحالی گریه می‌کرد. می‌گفت: «یادتان باشد از حضرت زهرا علیها السلام دست برننداید. هر وقت گرفتار شدید، چاره کار قسم دادن امام زمان علیه السلام به جان مادرش فاطمه زهرا علیها السلام است».^۱

۶. حضرت زهرا علیها السلام، چراغ هدایت بشریت

تکون و شکل‌گیری شخصیت حضرت زهرا علیها السلام از میوه بهشتی^۲ و شخصیتی که خلقت نوری^۳ او نشان از مقام و عظمت والای آن حضرت دارد و نیز منزلت و عظمت حضرت فاطمه علیها السلام، از او شخصیت بلندمرتبه و زیبایی خلق کرده است که تنها او سیده زنان جهان، ام‌الائم، ام‌المؤمنین و شفیع دو سراسر است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در وصف عظمت ایشان فرموده است: «وَلَوْ كَانَ الْخُسْنُ شَخْصًا [هَيْئَةً] لَكَانَتْ فَاطِمَةَ بَلْ هِيَ أَعْظَمُ؛^۴ و اگر قرار بود حسن و خوبی شکلی داشته باشد، همانا آن فاطمه علیها السلام بود؛ بلکه فاطمه علیها السلام خیلی برتر است». مقام معظم رهبری (حفظه الله) نیز در این باره فرموده است: «اگر شخصیت فاطمه زهرا علیها السلام برای ذهن‌های ساده و چشم‌های نزدیک‌بین ما آشکار می‌شد، ما هم تصدیق می‌کردیم که فاطمه زهرا علیها السلام سرور زنان عالم است».^۵

رزمندگان که شیفتگان حقیقی پاره‌تن پیامبر صلی الله علیه و آله بودند، روز و شب خود را با ارادت و توسل به آن حضرت می‌گذراندند. اندک جست‌وجو در روایات و آثار به‌جامانده از آنان صحت این ادعا را به روشنی ثابت می‌کند که امثال سید حمید میرافضلی‌ها و ابراهیم هادی‌ها چگونه با عنایت و

۱. فهیمه محمدزاده، بحر بی ساحل، ص ۱۰۶.

۲. محمد بن علی صدوق، الامالی، ص ۶۹۰؛ محمد بن جریر طبری، دلائل الامامة، ص ۷۷.

۳. محمد بن علی صدوق، معانی الأخبار، ص ۳۹۶؛ سید هاشم بحرانی، البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۳۳۷.

۴. سید هاشم بحرانی، غایة المرام، ج ۵، ص ۳۴، ۲۰۳ و ۲۰۴؛ موفق بن احمد خوارزمی، مقتل الحسين علیه السلام، ج ۱، ص ۱۰۰.

۵. بیانات در دیدار جمعی از زنان، ۱۳۷۶/۰۶/۳۰.

نظری بی‌بی دو عالم ره صد ساله را یک شبه طی کردند و چگونه بر قلعه عزت و سربلندی درخشیدند و در دل‌ها جاودانه شدند؟ دایره جذبه معنوی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام محدود به تاریخ و مرزهای جغرافیایی جبهه و دفاع مقدس نبود؛ بلکه کسانی بودند که حتی با اسلام و تشیع هم بیگانه بودند، اما عنایت حضرت آن‌ها را به راه سعادت رهنمون کرد.

یکی از کسانی که از ساحت قدسی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام کسب فیض و هدایت کرد، خانم «لنه مته سین» بانوی مسلمان شده دانمارکی است که خودش را دختر حضرت فاطمه زهرا علیها السلام می‌داند. وی پس از ازدواج و تشریف به اسلام نام سمیرا را برای خود برگزید و با نام خانوادگی همسرش «خادم» شناخته می‌شود. سمیرا خادم که مدت‌هاست ساکن ایران است، داستان زندگی‌اش را چنین تعریف می‌کند:

۵۶ سال پیش در یکی از شهرهای کوچک دانمارک به دنیا آمدم. در یک خانواده مسیحی زندگی کردم. زمانی که با همسرم آقای خادم ازدواج کردم، به ایشان گفتم ازدواج با شما به معنای این نیست که مسلمان شوم. البته ما با سنت اسلام ازدواج کردیم، اما با ایشان شرط کردم که مسلمان نمی‌شوم. همسرم مسلمان بود و من مسیحی و ما چندین سال با همین شرایط زندگی کردیم، اما وقتی قرار است درهای بهشت به رویت باز شود؛ از اراده انسان خارج می‌شود و مقاومت‌های بیهوده فایده ندارد. داستان هدایت شدن من به بازگشایی حسینیه‌ای در کپنهاک بر می‌گردد. همسرم به اتفاق دوستانش مؤسس این حسینیه بودند. یک شب که همسرم می‌خواست به حسینیه برود، به من گفت: «من یک خواهشی از شما دارم. امشب شهادت حضرت زهرا علیها السلام است. از شما می‌خواهم همراه من به حسینیه بیایی؛ چون ایشان مادر اسلام است». مراسم شروع شد. نمی‌توانم برایتان توصیف کنم، اما روحم پرواز کرد. من در آن تاریکی نوری را دیدم که در اتاق چرخید و حس کردم در وجود من نشست. حالت خاصی پیدا کردم، اما متوجه نبودم چه اتفاقی افتاد. به خانه که برگشتیم، همسرم متوجه دگرگونی حالم شد و از من پرسید چه اتفاقی افتاده است. ماجرا را برایش تعریف کردم. لبخندی زد و گفت: «این طبیعی است. خدا می‌خواهد برای او باشی». وقتی این جمله را گفتم، آرامش خاصی پیدا کردم و تصمیم گرفتم مسلمان شوم، بدون اینکه اطلاعی داشته باشم. فردای آن روز تصمیم گرفتم در اولین اقدام پوشش اسلامی را تهیه کنم. از همان روز از همسرم خواستم به من نماز خواندن را یاد بدهد. امروز خدا را شکر می‌کنم که آن شب در فاطمیه، خدا مرا خواند. من خدا را شاکرم که در فاطمیه کامل شدم. در این مدتی که مسلمان شده‌ام، به یقین رسیدم که اسلام، انسان را کامل می‌کند. دیگر

دنبال گمشده‌ام نیستم؛ زیرا خدا را دارم و محتاج هیچ چیزی نیستم. یکی از چهره‌های نابی که به عنوان انسان کامل برای من شناخته شده، حضرت زهرا علیها السلام است. این شخصیت ارزنده به من کمک کرد تا شناخت کاملی نسبت به اسلام پیدا کنم. به نظر من یکی از وجوه شخصیتی حضرت زهرا علیها السلام که برای من بسیار جذاب است، حجاب فاطمی است. من پیش از مسلمان شدن تصور می‌کردم، حجاب مثل زندان است که زن را محدود می‌کند و حتی حقوق اولیه او را از بین می‌برد. این تفکری است که در غرب برای حجاب رایج است و من هم مانند آن‌ها فکر می‌کردم، اما روزی که تصمیم گرفتم مسلمان شوم و خواستم با مانتو و روسری از خانه خارج شوم؛ همین که در را باز کردم، سرم را بلند کردم و لبخندی بر لبانم نشست و راه افتادم. حس می‌کردم با حجاب از زندان آزاد شده‌ام، احساس آزادی به من دست داده بود. خیلی احساس شادی به من دست داد. برخلاف آنچه تصور می‌کردم، حجاب نه تنها مرا محدود نکرد؛ بلکه علاوه بر آزادی، احترام را نیز در پی داشت.^۱

۷. حضرت زهرا علیها السلام، اسطوره گمنامی و بی‌نشانی

حضرت امیر مؤمنان علی علیه السلام در توصیف مردمی که با فتنه‌جویان جهاد می‌کنند، می‌فرماید: «فی الارض مجهُوُلُون و فی السَّماءِ معزُوفُونَ»^۲ آنان در روی زمین گمنام و بی‌مقدار و در آسمان شناخته و پدیدارند». رزمندگان دفاع مقدس نیز خود را از قید نام و نشان‌های زمینی رها کردند تا به شهرت آسمانی متصف شدند. شهید عبدالحسین برونسی به عشق مادر خواست گمنام بماند و بعد از سال‌ها در روز شهادت مادرش رجعت کرد. او بازگشت تا باز هم ارادت خود را اثبات کند. آری، او در مهر مادر خلاصه شده بود. ذره ذره وجود او نام «مادر» را صدا می‌کرد. او برای صدها جوان مشتاق، حقیقتاً چراغ راه شد.

این وادی پر است از ستاره‌هایی که راه را نشان می‌دهند. جنگ برای ما صدها هزار چراغ راه نمایان کرد. یکی دیگر از این ره‌یافتگان، شهید ابراهیم هادی است که گمنامی را به دلیل شباهت به ماجرای مادر انتخاب کرد. او که در مجالس حضرت صدیقه علیها السلام، حضور حضرت را حس می‌کرد، در مداحی‌ها از مادرش می‌خواند. شنیده بود که شهدای گمنام میهمان حضرت زهرا علیها السلام

۱. خیرگزاری جهان‌نیوز، «داستان خواندنی زن اروپایی که با روضه حضرت زهرا علیها السلام متحول شد»، ۱۳۹۶/۱۱/۱۱، کد خبر: ۵۸۷۴۷۷.

<https://www.jahannews.com/news/587477>

۲. محمد بن حسین شریف الرضی، نهج البلاغه، ص ۱۴۸، خطبه ۱۰۲.

در برزخ هستند، برای همین از خداوند خواسته بود گمنام بماند. خدا هم دعایش را مستجاب کرد. او سال‌هاست در فکه گمنام مانده است.

فهرست منابع

کتاب

۱. بحرانی، سید هاشم بن سلیمان، البرهان فی تفسیر القرآن، قم: مؤسسه البعثه، ۱۴۱۵ق.
۲. _____، غایة المرام و حجة الخصام في تعيين الامام، بیروت: مؤسسة التاريخ العربي، ۱۴۲۲ق.
۳. خامه یار، محمد، ستارگان خاکی، قم: ستاد بزرگداشت یادواره فرماندهان شهید لشکر ۱۷ علی علیه السلام، ۱۳۷۵ش.
۴. خوارزمی، موفق بن احمد، مقتل الحسین علیه السلام، قم: انوار الهدی، ۱۴۲۳ق.
۵. شریف الرضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، تصحیح صبحی صالح، چاپ اول، قم: هجرت، ۱۴۱۴ق.
۶. صدوق، محمد بن علی، الامالی، چاپ ششم، تهران: کتابچی، ۱۳۷۶ش.
۷. _____، معانی الاخبار، تصحیح علی اکبر غفاری، چاپ اول، قم: دفتر انتشارات اسلامی، ۱۴۰۳ق.
۸. طبری آملی، محمد بن جریر، دلائل الامامة، قم: دار الذخائر، بی تا.
۹. عاکف، سعید، خاک‌های نرم کوشک، نشر کاتبان، چاپ سوم، مشهد، ۱۳۸۴ش.
۱۰. گروه فرهنگی ابراهیم هادی، مهر مادر، چاپ هفتم، قم: نشر امینان، ۱۳۹۲ش.
۱۱. محمدزاده، فهیمه، بحر بی ساحل، قم: نشر ستاره‌ها، ۱۳۸۶ش.

سایت‌ها

۱. پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی سید علی خامنه‌ای.
۲. خبرگزاری ایسنا، «مروری بر چند عملیات متبرک به نام حضرت زهرا علیها السلام»، ۱۳۹۶/۱۲/۱۶، کد خبر: ۷۱۴۵۱.
۳. خبرگزاری بسیج، «گریه برای فراموشی غیرت و عفت»، ۱۳۹۷/۱۱/۳۰، کد خبر: ۹۲۱۹۶۲۴.
۴. خبرگزاری جهان‌نیوز، «داستان خواندنی زن اروپایی که با روضه حضرت زهرا علیها السلام متحول شد»، ۱۳۹۶/۱۱/۱۱، کد خبر: ۵۸۷۴۷۷.

۵. خبرگزاری دفاع مقدس، «شهادت سه تکاور برای جسد یک ناموس ایرانی»، ۱۴۰۱/۰۶/۲۸،
کد خبر: ۵۴۵۸۱۳.
۶. خبرگزاری رسمی حوزه، «فاطمه علیها السلام و فاطمیه در کلام و سیره مراجع تقلید»، ۱۳۹۵/۱۱/۲۳،
کد خبر: ۴۰۳۸۷۹.